

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	16 kor.
Hegyedévre	4 "
Elyben háshoz hozva:	
Egész évre	20 kor.
Hegyedévre	5 "
Vidőkre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Hegyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét 6 óráig és szombat utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagyvárad, Apáczai-utca 2.

A szerkesztőség kárártok visszaszedésére vagy megőrzésére nem vállal felelősséget.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Helyes cím: Nagyvárad, Apáczai-utca 2. sz. 111.

Aratósztrájk veszedelme.

A mezőgazdaságot aratósztrájk fenyegeti. A nemzetközi szociáldemokrata párt kint a mezőkön akarja megtorolni azt a vereséget, amit a budapesti aszfalton szenvedett. Budapesten ezernyi és ezernyi katona és csendőr vigyáz a köz- és magánvagyonra, annál inkább őrizetlenek a falvak, különösen védtelen a termés, a melyből egész ország népének egy esztendei élélmé kikerül, ezt a termést akarják most megsemmisíteni a nemzetközi eszmék apostolai, nem gondolva arra, hogy ezáltal különösen az alsóbb néposztályokra még inkább rászabadítják a már ma is türehetetlen nyomort.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület hivatalos lapjának a »Köztelek«-nek a szerkesztőségét már is több oldalról figyelmeztették az arató sztrájkot megelőző nyugtalan feszkelődésekre. Pejácsevics Tivadar gróf uradalmában már is megtagadta 60 hajmóki (Bars megye) arató munkás az aratás előtt szerződésileg teljesítendő takarmány kaszálást. Az aratómunkások nem kevesebb, mint 40 százalék béremelést követeltek. Ezek a jelenségek ma még szörványosak, de biztos értesülés van arról, hogy a szociáldemokrata párt emberei lázasan izgatnak egy nagyszabású aratósztrájk érdekében, amely ha nem is lesz általánossá az egész országban, annyit könnyen elérhetnek, hogy 8-10 nagyobb uradalom termése marad learatatlannal, ami bizony maga is tekintélyes kárt jelent ugy a fogyasztóra, mint a termelőre, különösen a mai inséges időben.

Akik emlékeznek a régebben lezajlott aratósztrájkra, azok nagyon jól tudják, hogy abból mindenkire csak kár háramlik. A munkát megtagadó szerződést szegő aratót könyörtelenül becsukják. Elveszti a keresetét s egész télen át koplalhat. Azok, akik igazán szívéből viselik a munkásnép érdekeit, vajjon jó lélekkel kívánhatják-e azt, hogy ez bekövetkezzék? És mégis be kell következnie, mert a hirdeti szociáldemokrata elmélet azt tartja, hogy a világ megváltásáig mindaddig be nem következnek, amíg a nyomort általánossá nem teszi. Csak ha ez bekövetkezik, ébred öntudatra a proletársereg s lát hozzá jogainak kivívásához. Valóban szép ez az elmélet, de nagyon csunyává teszi mégis az az ellentét, amit a szociáldemokrata vezéreknél tapasztalunk, akik nem hogy nem ismerik a nyomort, de miniszteri jóvedelemmel élnek le napjaikat és többszörös háziurakként tűnnek el egykor a közszereplés mezejéről.

A gazdaközöniséget semmi esetre sem találja készületlenül az aratósztrájk. Az

aratósztrájkoknak van egy nagyon biztos ellenszere: az aratógép. Gondoskodni kell tehát mielőbb arról, hogy elegendő tartalékgép álljon rendelkezésre, ebből a célból igénybe kell venni a Gazdasági Egyesületek közbenjárását, akik megfelelő módon szervezni fogják a gazdákat a veszedelem ellen.

Különbö is tudomásunk szerint a multkori sztrájkok alkalmával eléggé okult a gazdaközöniség, ma már nincs egyetlen valamire való gazdaság sem, a hol a szükséges géperő rendelkezésre ne állna, sőt tudjuk azt is, hogy gazdakörök, szövetkezetek és testületek szereztek be aratógépeket, amelyek bizonyára segítségére fognak állni ugy a nagyobb, mint a kisebb birtokosoknak, ha a fenyegető veszedelem tényleg országszerte kiütne.

Szükség van ezenkívül a veszedelmet megelőző intézkedésekre is. A falusi társadalmi élet vezetői, a földbirtokosok, lelkészek és jegyzők kísérik figyelemmel a falvak életét és ha valahol gyanus mozgolódást észlelnek, iparkodjanak okos szóval ellensúlyozni a nemzetközi apostolok agitációját. Az ily maszlagos beszédű agitátorokat törvény kezére kell adni. A hatóság ilyen alkalmakkor mindig a gazda pártján áll, mert tudja hogy nemcsak magántulajdon, hanem közkinés megmentéséről van szó. Ennek védelmére pedig egyesülnie kell a nehéz napokban minden becsületes embernek. A gazdaközöniséget védi még a szerződés szent-sége is, amelyet a munkásokkal kötöttek, minden gazda tehát, ahol gyanus mozgolódást észlel, igyekezzék mindenekelőtt tapintatosan megmagyarázni a telizgatott népnek a szerződéshez sulyos következményét. Bizunk végül a magyar politikusokban is, akik e veszedelmek látára kell, hogy visszanyerjék józanságukat, higgadságukat és pártkülönbség nélkül váltetett erővel fognak hozzá a felkorbácsolt szenvedély lecsillapításához. Így kívánja ezt az ország, a haza érdeke.

*

Obstrukció Bécsben. A M. T. I. jelent reggel 9 órakor: A véderőbizottság ülése egész éjjel tartott. Baccinski képviselő, aki tegnap éjjel fél 11 óra óta részint németül, részint ruténül beszél, reggel 8 óráig nem fejezte be beszédét. Reggel 5 órakor és fél 8-kor szünetet kért és 10 percnyi szünetet kapott. A bizottság terme majdnem egész üres. Georgi Landwehrminister és Reuter osztályfőnök a véderőbizottság tárgyalásain nemcsak nappal vettek részt, hanem egész éjjel is kitarítottak helyükön. Pogatschnigg tegnap d. e. 10 órától rövid megszakításokkal, éjtél óta azonban szünetlenül elnökölt. Baczynski déli 12 óráig beszélt, egyfolytában 14 óráig.

A főrendiház ülése.

Csáky Albin gróf, a főrendiház elnöke tegnap szepes-mindszenti birtokáról Budapestre érkezett és a Bristol szállóban szállt meg. Dél-élt fél 10 órakor megátogatta Lukács László miniszterelnököt és hosszabb ideig tárgyalt vele. A délelőtt folyamán a főrendiház elnökét Tissa István gróf, később pedig Desseswffy Aurél gr. és Kemény Ferenc báró látogatta meg.

Gróf Csáky Albin délelőtt tizenegy órakor a főrendiházba hajtatott, ahol hivatali ügyeket intézett el s a holnapi ülés előkészítésére rendelkezett.

A főrendiház ülése iránt igen nagy az érdeklődés. A karzati jegyek rendkívül káposak voltak, ugyannyira, hogy tegnap délelőtt már csak néhány másodemeleti hely volt szabad. A jegyeket leginkább főrendek családtagjai, képviselők s a miniszteriumok főtisztviselői foglalták le.

A rendőrség intézkedett, hogy a főrendek akadálytalanul bejuthassanak a parlament épületébe. A főrendiház belső helyiségeiben rendőrség nem lesz alkalmazva.

Mozgalom indult meg a püspökök körében, hogy a római katolikus főpapság a holnapi főrendiházi ülésen egyértelműleg foglaljon állást. Ennek előkészítése végett a püspökök konferenciára jöttek össze.

Városi közgyűlés.

— Második nap. —

Tegnap folytatta és befejezte Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága júniusi közgyűlését.

A 64 pontból álló tárgysorozatból első nap csak 5 ügyet intéztek el, tehát 57 dolog felett kellett határozni. Es alig mult el esti fél 7 óra már véget ért a közgyűlés, mert alig 2-3 tárgynál volt csupán felszólalás, a többi ügyeknél fel sem olvasták a különben is ismert tanácsi előterjesztéseket.

A közgyűlés lefolyása a következő volt:

Hlatky Endre főispán elnökölt.

A törvényhatóság tagjai közül kevesen voltak jelen.

Az előző napi közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése után áttértek a hátralevő ügyek tárgyalására.

A tanács az új burkolási programot beterjeszti s Kolozsvári-utca még ez évben leendő burkolását javasolja.

Balogh Döme kifogásolja a gazdálkodást. Az első öt hónapban már az egész évi költségvetést tullepték, így nincs értelme a költségvetésnek. A mérnöki hivatal önkényesen jár el a kövezésnél. Rendkívüli esetekben lehet csak túllépés, de a törvényhatóság elhatározása alapján.

Rimler Károly hivatkozik arra, hogy tavaly elrendelték, miszerint a köztisztaságra és kövezésre mindent tegyenek meg. Ezt követik most is.

A tanács javaslatát elfogadták.

Vita nélkül elfogadták a tanács előter-

jesztését a Szt. László-tér aszfaltozása következtében felszabaduló gránit és kőzetek burkolat mikénti felhasználására vonatkozólag.

A városi tejközpont.

Ezután a tanács a városi központi tejcsarnok felállítására nézve tett előterjesztést.

Dr Popper Akos indítványozza, hogy terjeszték a kérdést a pénzügyi bizottság elé, mert pénzügyi kérdéssel is összefügg a dolog.

Gerő Armin részletesen ismerteti az ügyet. A városi tejközpont a magános tejkereskedőknek nem árt, mert csak egy kevés részét látná el a városnak, de szabályozólag hatna a tej árára s a tejhamisítást csökkentené. Ajánlja, hogy ezt a fontos kérdést ne halasszák.

Dr Medvigy Gábor elfogadja a halasztást, hogy a pénzügyi bizottság foglalkozzék a kérdéssel s rendkívüli közgyűlésen tárgyalják.

Székely Sándor szakszerűen szól a kérdéshez. A dolog elő van készítve, minden perc drága. A pénzügyi bizottság sem tudna semmi újat a kérdésben. Fogadják el a javaslatot most.

Dr Adorján Emil nem helyesli a halasztást. A városi üzem drága, de tiszta és jó lesz. Elfogadja a javaslatot.

Dr Popper Akos halasztó indítványát visszavonja.

Siket Traján azt hiszi, hogy ha a pénzügyi bizottsághoz kerül a dolog, az sem tudja előre, hogy ráfizet-e a város. A közlekedési bizottság komolyan foglalkozott a kérdéssel. A ráfizetés attól függ, milyen lesz a vezetés; lesz e üzleti szellem. Látja azt a lelketlenséget, amit az élelmezési cikkekkel elkövetnek s ezért még ráfizetéssel is elfogadja a javaslatot, annyira fontos a tejjelállítás.

A tanács javaslatát elfogadták.

A tanács előterjesztette a Pece felett nyitott új utca szabályozási tervét.

Schwarcz Izidor indítványozza, hogy a terveket adják vissza a tanácsnak, mert a terv szerint az utca nem elég széles.

Dr Medvigy Gábor szintén a halasztás mellett van.

A többség a halasztást fogadta el.

Vita nélkül fogadták el:

az iparostanonciskolához egy új állatorvosi tanítói állás szervezését;

a Tátray és Társas vasöntöde r. t. szerződésének módosítását;

a 2 millió korona törlesztéses kölcsön felvételét;

Pozsony város törvényhatóságának az új kereseti adótörvény módosítása iránti feliratának egyszerű tudomásul vételét;

a szinpadai záporkészülékre megtartott árlejtés eredményéhez képest a munkálatokat Waldmann Antalnak adták ki.

A tanács előterjesztette Fried Ferenc indítványát utcák rendezésére, a csatornázásnak mindhárom városrészben még ez évben kiépítése, a rendőrszemek szaporítása és a villamos vasut közlekedésének javítása iránt, azzal, hogy a burkolási programot a tanács bemutatja, a csatornázás programja már meg van állapítva, a többi kérdéseket pedig elintézés végett adják ki a tanácsnak.

Weiss Lajos indítványozta, hogy ezeket a kérdéseket tüzzék ki a szeptemberi közgyűlésre.

Rimler Károly ellenző felszólalása után a tanács javaslatát fogadták el.

Hosszabb vita fejlődött ki a tanács azon előterjesztése felett, hogy a városi nyilvános könyvtár költöztesse ki a polgári fiúiskola épületéből s a Bémer-téren levő Guttmann-ház emeletén 4 szobát béreljenek ki évi 1800 kor. bérösszegért a könyvtár részére.

Dr Hoványi Gyulaak aggólya van, mert egy könyvtár költöztetése nagy nehézségekkel jár s ezért állandó helyről kell gondoskodni. A Guttmann-ház építés alá kerül csakhamar. A városi építkezéseknél gondoskodjanak megfelelő könyvtár helyiségről. Adják vissza az előterjesztést a tanácsnak.

Dr Thury László a tanács javaslata mellett szól.

Komlóssy József pártolja dr Hoványi Gyula álláspontját. Az Apolló felépítésénél gondoskodjanak a népkönyvtár részére helyiségről.

Dr Hoványi Gyula újból erős érveket támogatja indítványát s az Apollóra vonatkozólag helyesli Komlóssy véleményét.

Dr Medvigy Gábor azt véli helyesebbnek, ha a bérletet hosszabb időre kötik. Mielőtt határoznak, a mérnöki hivatal készítsen pontos térrajzot a bérbeveendő helyiségről s a jövő ülésen hozzanak a kérdésben határozatot.

Elfogadták a tanács javaslatát.

A vízműtelep kibővítésénél előállott tulajdonosi megzavarták.

A kristálműjéggyár megvételére tett ajánlatot nem fogadták el.

A kövezési munkálatokra Rosenfeld Elek ajánlatát akként fogadták el, hogy a csatornázások feletti kövezésekért csak egy évig nem vállal felelősséget, mert az egy év alatt készült kövezésért a csatornázási vállalat felelős, de csatornázás után egy éven túl készült kövezésekért a vállalkozó felelős. Ha ezt Rosenfeld nem vállalja el, a tanács újból terjeszzen elő javaslatot.

A jéggyár árai.

A városi tanács előterjesztést tett, hogy a városi jéggyár árait az 1912. évre a tavalyihoz képest felemelje, mert az előállítási költségek a tavalyi árat felülmúlja.

Czeglédy Jeremiás megütközik a jéggyár felemelésén s azt hiszi, hogy kartellt kötött a város a szállósi jéggyárral. A főmérnök számításai tévesek. A régi árakkal tavaly is hason volt.

Székely Sándor nem fogadja el a tanács javaslatát. Különösen kifogásolja, hogy a jelentés szerint az önköltség egy tábla jégnek 377 fillér, mégis a nagy fogyasztóknak 26 fillérért, tehát önköltségen alul adják s a különbséget a kisfogyasztókkal fizetetik meg. Adják a jeget mindenkinek egyformán, az önköltségi árért. Aggodalmat kelt az is, hogy a városi jéggyár drágán állítja elő a jeget. Utasítsák a tanácsot, hogy szerezzen be adatokat, mibe kerül másutt a jég.

Schwarcz Izidor indítványozta, hogy öt tagu bizottságot küldjenek ki, hogy állapítsák meg, mibe kerül a jég előállítása. Ugy tudja, hogy az drágítja a jeget, mert a hegyre is hordják kevés helyre 1-2 táblát.

Kiss Dávid, aki a jéggyár felállítását indítványozta, választa a jég közegészségi fontosságát. Még ráfizetéssel is adhatja a város a jeget. Indítványozza, hogy a tavalyi árat állapítsák meg.

Czeglédy Jeremiás a bizottságba ajánlja dr Moskovits Józsefet, Pásztor Edét, Balogh Dömét, Székely Sándor és Czeglédy Jeremiást.

Weiss Lajos a vágóhídi abszurd állapotokra hívja fel a figyelmet. Ha nem intézkednek, miniszteri szakértő kiküldését kérik. A jégdíjakat szedi a vágóhídon a város, de a hus 24 óra alatt megromlik.

Köszvény József czáfolja a felszólalásokat. A bizottság kiküldését örömmel fogadja. Fejtegeti, hogy tavaly deficitel dolgoztak, hogy a konkurrenciát legyőzzék. Kartell nincs. A nagy fogyasztókat az olcsó árakkal lehet biztosítani. A vágóhídi állapotokat elismeri, de ezen csak az új vágóhíddal lehet segíteni.

Rimler Károly elfogadja a bizottság kiküldését, de a jövő közgyűlésre tüzzék ki annak megalakítását. Ez évre hagyják meg a mostani jégárakat. Majd azt fejtegeti, hogy a törvényhatóság megszavazza a létesítményeket, de ha közköltő emelésről van szó, az elől elzárkózik.

Dr Hoványi Gyula nem fogadja el a polgármester fejtegetését. Közműveknél egy elv lehet, hogy mindenki egyformán részesüljön abban. A közönség érdekeit akkor szolgálja a tanács, ha ilyen dolgoknál nem nyereségre dolgozik. A költséget ugyanis fizeti a polgárság. Aki nagyban vásárol, az sem kaphatja a jeget önköltségi áron. A szociális igazság az, hogy egyenlő árért adják mindenkinek. Ez a szó

ciális eszme hoz bennünket össze s jobban meg véd, mint a rendőr, ha látják a szegény emberek az igazságot és szerető gondoskodást.

Rimler Károly elfogadja ezt a felfogást, de mikor azután közköltő emelésről van szó, ne tiltakozzanak az ellen se.

Schwarcz Izidor kéri, hogy a jég táblájának árát 24 fillérben állapítsák meg.

Székely Sándor nem látja az általa felhozott érveket megcáfolva. Ha az önköltség 317 fillér, mindenkinek így adják.

Balogh Döme indítványozza, hogy a mostani árakat addig tartassák fenn, míg a kiküldendő bizottság jelentését megteszi.

Elhatározták, hogy a jelenlegi árakat a bizottság jelentésének beérkezéig fentartja; a bizottságot a jövő ülésen alakítja meg.

A többi tárgyakat vita nélkül elintézték s a közgyűlés véget ért.

Kihirdették a kegyelmet Sipos Bálint előtt.

A tegnapi lapok utján villámgyorsasággal terjedt el a hír a közönség körében, hogy Sipos Bálint, a halálraítelt gyilkos kegyelmet kapott. Reggel nyolc órakor azután Sipos Bálint maga is megtudta a remegve remélt, vagy talán nem is remélt királyi kegyelmet.

Tegnap, pénteken reggel 8 órakor, amíg a fogház udvarán szokott reggeli sétájukat végezték a rabok, Baróthy Pál, a királyi ügyészség vezetőjének a szobájában gyülekeztek a tanács tagjai. Korn Lajos az esküdttörvényszék elnöke, Kenéz Sándor és Révész Gusztáv törvényszéki bírók és Bogluc László jegyző. Mózes a törvényszéki szolga hozza a vaskos iratcsomót. Az ügyészség részéről Baróthy Pál kir. ügyész van jelen.

Kevéssel nyolc óra után rendelte el az elnök, hogy vezessék elő Nagy Bálint és Sipos Bálintot.

Két szuronyos börtönőr kíséri végig a két rabot a fogházudvarán keresztül fel a második emeletre. Sipos Bálint most is abban a ruhában van, amelyben az esküdtszéki tárgyaláson volt. Nagyon megtörtnek látszik arca, szeme beesett.

Bevezetik őket a terembe, ahol a tanács tagjain kívül az újságírók foglalnak helyet. Széki fogházfelügyelő jelenti:

— Nagyságos elnök urak, alázatosan jelentem, Sipos Bálintot és Nagy Bálintot előállítottam.

Sipos némán, mereven áll meg, Nagy Bálint pedig nagyot köszön:

— Jó reggelt kívánok.

Kihirdetik a kegyelmet.

Ezután kezdetét vette az ítélet hirdetés rövid, egyszerű aktsza.

— Az ülést megnyitom — jelenti Korn Lajos elnök. Tárgya az ülésnek a gyilkossággal vádolt Nagy Bálint és Sipos Bálint ügyében a Kuria határozatának és a királyi döntésnek a kihirdetése. Mindenekelőtt megállapítom az elítéltek személyazonosságát.

Nagy Bálint elmondja a személyi adatait.

Elnök: Miért van elítélve?

Nagy Bálint: Gyilkosságért élettölgység tartó fegyházra.

Sipos Bálint kerül ezután sorra. A személyi adatok bemondása után kéri az elnök:

— Miért itélték el magát?

— Két rendbeli gyilkosságért, Nagy Bálintné megöléséért, mint tettestárs és Fillipás meggyilkolásáért.

— Az ítélet ellen semmisségi panaszt jelentettek be a Kuriához?

Igenis.

Elnök: A Kuria ítéletet hozott a semmisségi panaszokra vonatkozólag.

A királyi Kuria Nagy Bálintra vonatkozólag az ítéletet megváltoztatta, Nagy Bálint büntetését 15 évi fegyházban állapította meg.

Sipos Bálintra nézve — folytatja az elnök — a Kuria az ítéletet helyben hagyta.

Majd hirtelen tovább beszélt Korn Lajos elnök.

— Együttal tudja azt is, hogy O felségéhez a kegyelemre nézve előterjesztés tettett?

Halk igen volt a felelet.

— Felolvasom a Kuria leiratát a király legfelsőbb elhatározásáról:

— Az igazságügyminiszter urnak folyó hó 3-án 26236—1912. i. m. III. szám alatt kelt leirata szerint 6 császári és királyi apostoli felsége folyó évi június 1-én kelt legfelsőbb elhatározásával a Sipos Bálintra két rendbeli gyilkosság büntette miatt jogerősen kirótt halálbüntetését kegyelemből elengedte s megengedni méltóztatta, hogy a helyett a nevezett ellenében életfogytig tartó fegyházbüntetés és tekintettel minden eshetőségre, mellékbüntetés gyanánt 10 évi hivatalvesztés alkalmaztassék.

Sipos Bálint a kegyelem kihirdetésekor meg se mozdult, csak állt; állt mereven, feszesen. Az arcán suhant át valami alig észrevehető jóleső megnyugvás, egy sóhaj szakadt fel halkán, nesztelenül a kebléből, eltűnt a szívéből a nehéz kő, a hónapok óta marcangoló kétség.

Az elnök szavára azonban, amikor azt kérdezte az elítéltektől:

— »Megértették?» — csak annyit felelt:

— Igenis. Több szó nem hagyta el a dacos Sipos Bálint ajkát.

Nagy Bálint ellenben látható nagy örömet mutatott, hálálkodva mondta:

— Nagyon szépen megköszönöm, minden jót kívánok.

Az elnök felállott, bezárta az ülést. A két rabot pedig elvezették, vissza a cellába.

Még természetesen nem tudható, hogy hova fogják szállítani az elítélteket. Az ügyészség jelentést tesz az igazságügyminiszternek s ő fogja kijelölni, hogy melyik fegyházba kerül a két rab. Ha jól viselik magukat, talán még hamarabb is kikerülnek a fegyház falai közül.

Sipos Bálint a cellájában, — ahonnan a mai nappal eltűnt a halál árnyéka, — az ítélet kihirdetése után már nem rejtette el érzéseit könnyek folytak végig a régi cinikus gyilkos barázdás arcán, sokáig sirdogált . . .

Tegnap elmaradt a tüntetés

A rendőrség betiltotta a 16-iki népgyűlést is.

Hirt adtunk pár nappal előbb, hogy a szociálista szakszervezetek tegnap délután 5 órakor a Deák Ferenc téren tartandó népgyűlésre kértek engedélyt.

A népgyűlés tartását érthető okokból nem engedélyezte a főkapitány. Ezért a szakszervezetek tegnap estére pártértekezletet hívtak egybe, hogy megbeszéljék a teendőket.

A tegnap este megtartani szándékolt népgyűlés után tüntetést akart rendezni a munkásság a letartóztatás alatt volt Kondor Bernát szabadon bocsájása érdekében.

Az értekezleten részt vettek a földmunkások is, akik elleneztek a tüntetés rendezését.

Nincs ennek semmi értelme és haszna — mondják. — Egészen más volna, ha Kondor Bernát a rendőrség foglya volna. De Kondor Bernát már nem a rendőrség foglya s a tüntetéssel legfeljebb azt érhetjük el, hogy mi is odakerülünk.

De ennek dacára is sokan voltak, akik akarták a tüntető felvonulás megtartását. De aztán hamar elterjedt a hír, hogy Kondor Bernátot ma délután szabadlábra helyezte az ügyészség, amire a megjelentek hamarosan eloszlottak, a legnagyobb rendben.

Miután a függetlenségi párt vasárnapi népgyűlése, Justh eljövételének akadályoztatása miatt elmaradt, a szociálista párt vasárnap délutánra a Deák Ferenc-térre kért ismét népgyűlés tarthatására engedélyt, de erre a rendőrség a következő véghatározatot adta ki:

Beck Samu és társai bejelentik, hogy folyó évi június hó 16-án délután 4 órakor a Deák Ferenc-téren a »politikai helyzet és a munkások helyzete« napirenddel nyilvános népgyűlést óhajtanak tartani.

Véghatározat:

A bejelentést nem veszem tudomásul és a népgyűlés megtartását megtilom s figyelmeztetem a bejelentőket, hogy ezen tilalom netáni áthágásáért első sorban bejelentőket teszem felelőssé.

Elvárom azonban a bejelentőktől, hogy a fennforgó viszonyok között, nehogy a készenlében tartott rendőri és katonai karhatalom igénybe vételére szükség legyen, maguk is leghatásosabban óvni fogják a munkásságot mindennemű csoportosulástól, vagy rendezvénytől, ami a legsúlyosabb következményeket vonhatná maga után.

Indokok:

Mínt hogy a helybeli szervezett munkások hasonló napirenddel, e hét folyamán, már két népgyűlést tartottak és az utóbbi vagyis a hétfői népgyűlés nyomán történt zavargások és nagyfokú rombolások a lakosság körében a legnagyobb félelmet és rettegést idézték elő, ez okból a közrend, személy és vagyónbiztonság megóvása érdekében ezidő szerint semmiféle népgyűlést, mely a mai izgalmat fokozhatná, vagy újabb zavargásokra alkalmat adhatna, engedélyezni nem lehet és nem szabad.

Miől bejelentők képviselőjében Beck Samu nagyvárad lakost (Szacsavay-utca 24.) azzal értesitem, hogy jelen véghatározat ellen

a készhévteltől számított 15 napon belül a városi tanácshoz lehet felebbezni.
Nagyvárad, 1912. június 14.

Gerő s. k.,
rendőrkapitány.

Igy hát elmarad a vasárnapi népgyűlés is s nem hisszük, hogy a munkásság ennek dacára is megtartaná a népgyűlést s ezzel maguknak még nagyobb kellemetlenséget okoznának.

Orlandiék bűnlisztaja.

A békéscsabai vasuti pénztár kifosztói.

Tegnap délelőtt az élesdi csendőrség folytatta a letartóztatott három nagyváradai zsebmetesző kihallgatását. Előbb azt hitték, hogy csak az épen felfedezett lopásról van szó! Később azonban a további vallatás során beigazolódott egy egész hatalmas bűntény, amit mind Orlandiék követtek el.

A hirhede zsebmeteszőársaság bevallott 10 bűntényt. Érdekes, hogy ezek az emberek, akikről eddig a hatóságok úgy voltak meggyőződve, hogy csak a vásárosokat fosztják ki és csak zsebmeteszéssel foglalkoznak, tegnap a kihallgatás során beismerték, hogy tul mentek eddigi működésük korlátain és betöréssel is foglalkoznak.

Beismerték, hogy ők követtek el a békéscsabai vasuti rablást is. Békéscsabán a vasuti pénztárba törtek be és alaposan megdézsmálták a kasszát, aztán tovább utaztak anélkül, hogy a hatóság nyomukra tudott volna jönni. Békéscsabán vásáron voltak és nagyon rossz eredménnyel járt a zsebmeteszés. Vásár után, mikor elakartak utazni, látták, hogy a vásári nép igen sok pénzt hagy a vasuti pénztárnál.

Ekkor határozták el a pénztár kifosztását, ami sikerült is nekik. Orlandiék a pénztár kifosztása után nem utaztak el azonnal, hanem csak másnap. Azóta állandó n a vonaton laknak, csak rövid időre szállnak ki egy-egy vásáros napra.

A csendőrök ma bekisérik a három híres betörőt Nagyváradra.

Érdemes a megemlítésre még az is, hogy Orlandiék beismerték, hogy Szála Tógyernek, a berkényi gazdának a meglopását nem három, hanem négyen követtek el. Ez a negyedik azonban rosszat sejtve, még a gyorsvonat beérkezése előtt kerekelt oldott az élesdi pályaudvarról. A megszökött negyedik társat most nagy apparátussal keresi a csendőrség.

Nagy Gábor és József cécei őrsvezetők, akik különben testvérek, maguk sem tudták tegnapelőtt, hogy milyen nevezetes három veszedelmes embert fogtak el. Az érdem tehát az övéké, bár a jeles társaság viselt dolgainak felderítése az élesdi csendőrség jeles munkája volt.

A megszökött negyedik bűntársat a nagyváradai rendőrség is körözteti, mert erős a gyanu, hogy Élesdről a nagyvárad nagyvásárra jött és itt akar garázdálkodni.

**A legújabb
nyári czipő ujdonságok**

**MOSKOVITS Bémertéri fióküzletében.
Szabott gyári egységáruk.
Telefon 687**

Ítélet idő Biharmegyében.

Pusztító villámcsapások.

Tegnap éjjel rettenetes vihar és égiháboru vonult végig Biharmegye legnagyobb részén. Hogy mily erős ítélet idő volt az éjjel elég annyit megemlíteni, hogy az embereken pánik-szerű félelem vett erőt és minden percben rettenetes katasztrófákat vártak. Különösen a hegyvidéken pusztított a vihar és dühöngött a zivatar.

Tudósítónk a következőket jelentik a szokatlan időről:

Magyarcsékné júniusban szokatlan hőség uralkodott. Attól lehetett tartani, hogy az óriási forróságtól minden kiszül. Az abnormis júniusi hőséget tegnap egyszerre vakmeleg váltotta fel. Az ég az ólomszürke felhők uszkáltak, ennek dacára még elviselhetőbb volt a meleg. Estére az egész láthatárt elborították a fellegek, de egyáltalán nem esett.

Ejjel 1 órakor kezdődött a rettenetes idő, mely tegnap délután 4 órakor még tartott. A villámlás oly sűrű volt, hogy pillanatokig tartott csak közöttük az éjjeli sötétség. Rettenetes csattanás és dörgés kísért minden villámlást, ami azt bizonyította, hogy a villám a község területén sujtott le. Az első lecsapás Rosenfeld Ignác pék kemencéjébe történt. A pék hely reggelre kész legyen a süteményekkel és a kenyérral jókor kezdett a sütéshez és az ítélet idő alatt a kemence meg volt telve tésztaival. A villámcsapás következtében a kemence rombadott. Ritter Márton kereskedőnek a szikvizgyárába csapott le a villám. A gépet teljesen tönkretette. A helyiséget felgyújtotta. A Vasut-cában egy táviró pónzába csapott le, mely darabokra szódott. Ezenkívül a község külterületén legalább 8—10 helyen csapott le a villám.

Az eső egész éjjel és tegnap 4 óráig esett. A hegyek közül a nyulakat, vaddisznó malacokat és őzeket a sebes ár lezavarta a magyarcséki határba. Oly tömegben állanak ott elázott tagokkal a vadak, mintha valami óriási hajtóvadászatból húzódtak volna le. Magyarcsékné a víz oly nagy, hogy csónakkal lehet az utcákon közlekedni.

A vihar a környéken is okozott károkat. **Hollószegen** Anyica János istállójába csapott bele a villám és azt teljesen elhamvasztotta. Az istállóban benn égett 2 ló, 3 tehén. A vetésekben szintén nagy a kár.

Cséffán a római katolikus iskola kéményébe csapott bele a villám. **Mezőgyánban** egy gazda házába csapott le a villám, szerencsére rombolást, vagy tüzet nem okozott. **Cséffán** Susák József udvarán egy hatalmas eperféba ütött le a villám. A terebélyes fa úgy ketté vált, mintha ketté fűrészelték volna. A járásban a vihar a búzát megdöntötte úgy, hogy még kilátás sincs rá, hogy ismét talpra álljon.

Belenyes, Nagyszalonta, Eled, Bihar-keresztes, Margita, Székelyhid és Vaskók szintén szenvedtek a zivatar következtében. Igen sok helyen a telefon és táviró vezetékeket is megrongálta a zivatar. Sok vezetéket nem is lehetett használni tegnap.

Estére már tisztulni kezdett az égbolt és a viharfelhők szét tépve szét oszlottak, vagy más vidékre húzódtak.

A kár tekintetében a legnagyobb volt a vihar pusztítása a mezőtelegdi körjegyzőséghez tartozó **Telkesd** községben. Itt tegnap oly nagyszemű jég esett, mint egy kisebb dió. A jég beverte az ablakokat. A fák lombját úgy leverte, hogy az epész környék úgy néz ki, mintha tél volna. Csúszás csonka ágak merednek a levegőbe. A gyümölcs teljesen elpusztult. Az utcán oly vastagon hevert a jég, hogy nem lehetett járni és lapáttal kellett utat csinálni. A föld 15 centiméter vastagon volt jéggel fedve.

UJDONSÁGOK.

* **Személyi hírek.** De gróf **Széchenyi** Miklós v. b. t. r., nagyváradi római kath. püspök és dr. **Radványi** D. meter Budapestre utaztak, hogy résztvegyenek a főrendiház mai tárgyalásán.

* **Esküvő.** Diszes esküvő lesz ma déli 12 órakor a váradoszlási plébánia templomban. **Korniczky** Lajos budapesti posta és táviró szántiszt esküszik örök hűséget erzsébetfalvi **Lukács** Annának, néhai erzsébetfalvi **Lukács** Gusztáv máv. főellenőr volt nagyváradi állomásfőnök és Skultéti Anna leányának.

* **Allamsegély a Szigligeti Társaságnak.** A kultuszminiszter a Szigligeti Társaság részére 1500 korona államsegélyt utalt ki.

* **Kovács Gyula fogása.** A vizsgálóbíró, amint ismeretes, elrendelte az előzetes tartóztatást **Kovács** Gyula orsz. képviselő ellen, aki gróf **Tisza** Istvánnal ráölt s ezután önmaga ellen fordította a fegyvert. E határozat ellen a védői, dr. **Polányi** Dezső és dr. **Gonda** Henrik felfolyamodást adtak be, amelylyel a törvényszék vádtanácsa déli 1 órakor foglalkozott. A védelem szabadlábrahelyezést kér. A kir. ügyészség természetesen a fogság fenntartása mellett van.

* **Némethy Géza budapesti tanár.** Mint a hivatalos lap mai száma jelenti, hogy a király dr. **Némethy** Gézát, a kolozsvári egyetem nyilvános rendes tanárát, a budapesti egyetemhez a klasszikai filológiai tanszékre a VI. fizetési osztályba nyilvános rendes tanárrá nevezte ki.

* **Aramszünet a villamostelepen.** Nagyvárad város villamostelepének igazgatója értesíti a villamofogyasztókat, hogy holnap, június hó 16 án azaz vasárnap déli fél egy órától félkettőig az áramszolgáltatás a kapcsolótáblán végzendő munkálatok miatt szünetel. Az áramszünet azonban a villamos vasut forgalmát nem érinti.

* **A Tisza Kálmán-ér elzárása.** Közhirre teszi a rendőrség, hogy a Tisza Kálmán-teret a Rokszi-féle háztól a Szaroveszky-utcáig vagyis a Baross-hidig, a Páris-patak zárt csatornájának munkálatai miatt elzárja, míg ott a csatorna el nem készül. Ez a munkálat körülbelül 6 hetet vesz igénybe, melynek befejezése után a szóban forgó utcaszakasz meg lesz nyitva s el lesz zárva majd annak idején a Szaroveszky utcának a Kálvária-utca és a gör. kath. templom közötti szakasza. Ez az elzárás két három hónapig fog tartani, mely idő alatt a vásári felhajtás és a kocsiforgalom a Szaroveszky utcai Madonna gyógytárnál a Ritoók Zsigmond-utcába terelődik és a Tisza Kálmán-teren a Baross-hidon át lesz vezetve. Erről annak idején értesítést fog adni a rendőrség.

* **Baleset a csatornázásnál.** Az Ezredévi Emlék-teren most folynak a csatornázási munkálatok. **Agnes** Mihály és **Bobán** György tót munkások a csatorna csöveket helyezték el tegnap reggel. E munkájuk közben a föld megomlott és maga alá temette a két munkást. Társaik hamarosan kiszabadították veszedelmes helyzetükből. Beszállították őket a biharmegyei közpórházba.

* **Meglopták Sik Rezsőt?** Sik Rezső, a Szigligeti színház kedvenc színésze, tegnap elment a rendőrségre és panaszt tett ismeretlen tettes ellen. Azért haragszik Sik Rezső az ismeretlen tettesre, mert tegnapelőtt este, a színházi öltözőből egy fél posztó betétes, gummi sarku lakkcipőjét el merte tűntetni. Ezért bizony haragudhatik is, a rendőrség pedig megindította a nyomozást.

* **A kis csemete Fapa** Lajosné Erzsike nevű 5 éves leánya tegnapelőtt délután kiutált az utcán. Egyszer csak hozzá ment egy 8—9 éves kis pajtás, aki játék közben kilopta **Fapa** Erzsike füléből a fülbevalókat és elszaladt. A rendőrség nyomoz a kis csemete kiléte után.

* **Agyonütötték egy sörös üveggel.** Az élesdi nagyvásár szokatlan zajos mozgalmasság és véres eseményekben gazdagon zajlott le. Tudósítónk jelentése szerint tegnap ott egy jónódu mészáros **Weinberger** Jakabot verték agyon. **Weinberger** **Tudore** Karácson pesterei lakossal beült egy élesdi vendéglőbe, ahol először borozni kezdtek, majd kártyát kértek. Kártya közben **Weinberger** összeveszett **Tudore**-val. Előbb szóváltás volt közöttük, később azonban verekedésre került a sor. **Tudore**, aki egyike a legveszedelmesebb pesterei embereknek, sörös üveget kapott fel és azzal úgy ütötte halántékán **Weinbergert**, hogy azonnal összeesett és meghalt. A gyilkost a csendőrök tartóztatták.

* **Tűz** Tegnap délután 1 óra tájban **Höngig** Mihály Jókai Mór-utca 19. számú házában tűz ütött ki. A tűz úgy keletkezett, hogy a kémény testbe egy gerenda volt beépítve. A gerenda üzett fogott, de még mielőtt az elharapódzott volna, a tűzoltóság eloltotta. A rendőrség megindította a vizsgálatot.

* **A drága Bábolna.** Megirtuk, hogy **Mezőtelegden** a község bikája a Bábolna megvadult és nagy garázdálkodást vitt véghez. **Telegdy** József tegnap adta be követelését a község ellen, kártérítést kérve agyondőfött lováért. **Telegdy** 1300 koronát követel a községtől a lóért, amit azonban aligha fog megtéríteni a község és így hosszadalmas pernek lesz az okozója a mezőtelegdi Bábolna.

* **Uj sport játék.** Igen szép és teljesen új sport üzésre alkalmas találmány jött forgalomba, mely olcsóságánál fogva rövid időn belül úgyszólván mindenkinél nélkülözhetetlen lesz, felnőttek, hölgyek és gyermekek részére, test-edző, szem és kézügyesség kifejlesztésére annyira olcsó, hogy bárki is megszerezheti, mert 1 koronától 3 korona árban és 5-féle nagyságban kaphatók. Egyedül **LADÁNYI JÓZSEF** puska-műves sport üzletében Rákóczi-ut Moskatis palota. A M. kir. lőpor áruda, telefon 269. Tanoncok felvétetnek.

Trieszti kávépiac Nagyváradon. Aszód Kossuth-utca. **Vigyázat**, mert sok az utánzat, természetesen a fogyasztók kárára. Aszodi trieszti kávé és tea behozatalának a 8-féle zamatu pörkölt kávéi a legjobbak és legolcsóbbak. Árak:

Elsőrendű . . .	1 kiló 4— K
Mágnás keverék I 1	4-40
„ „ 0 1	4-80
„ „ 00 1	6—

Motor üzemű pörkölés és darálás, kávépörkölés a vevő előtt történik. Cukorka és csokoládé különlegességei a legjobbak és legolcsóbbak. Füzület: Kossuth-utca, fiók-üzlet: Kert-utca.

Megjelent a képes mieder divat újabb modern fűzőkről, csak **Rosenzweig Róza** miedergyárában **Szalárdi-u. 9.** kapható **ingyen és bérmentve.**

Különleges felöltők, kosztümök
blouzok és gyermekruhák
a legnagyobb választékban

Spitzer Béla

női és gyermekruha áruházában
Rákóczi-út.

A legfinomabb angol és
francia ruha-vállalat!!

Olcso szabott árak!

SZINHÁZ.

Heti műsor:

Szombat: Vasgyáros. Cs. Atzél Ilona második fellépte.

Vasárnap délután: Leányvásár. Este: Romeo és Júlia. Cs. Atzél Ilona harmadik fellépte. Szerep előadás.

Cs. Aczél Ilona.

— Kaméliás hölgy. —

Nagy várakozással és felfokozott igényekkel mentünk tegnap este színházba, hogy gyönyörködhessünk Csathóné Aczél Ilona urnőben, a Nemzeti színház kitűnő művészeiben. Bármi sokat vártunk is a vendégművésznőtől, ő minden várakozásunkat messze felülmulta. A sokszor látott régi darab egész új zománcot nyert Aczél Ilona ragyogó művészetében. Gauthier Margit szerepét annyi új és finom vonással egészítette ki, a sokszor hallott szavakba annyi új gondolatot öntött, hogy a szerep is, a darab is újja lett tőle.

Nagy művésznő Cs. Aczél Ilona. Megvan benne a nagy művésznők minden kelléke; szép, sőt nagyon szép külső, széles skálájú, minden ároyalatra képes, kellemes hang, karakterizálásra képes arcjáték, rendkívüli rutin a játékban s ami fő, magas intelligencia s mély megfigyelőképesség. Ilyen tulajdonságokkal megáldva bizonyos, hogy a leglényesebb pályát fogja megjárni, amelyet csak magyar művésznő elérhet. Fiatalsága, lebilincselő egyénisége s amit sem árt művésze tökéletességének. Bár mindig őt figyeljük, mégis mindig a szerep lép előtérbe s mikor Cs. Aczél Ionát ünnepeljük, nem őt látjuk, hanem az ideálisan tökéletes Gauthier Margitot. Ebben különbözik az igazi művésznő a primadonnától; míg a primadonna saját képére alakítja a szerepet, addig a művésznő saját lelkét önti a szerepébe, ő maga a szerepben él, minden előnyös tulajdonságait az alakított személyekre ruházza s ezzel nemcsak a művésznőt csodáljuk, hanem a darabot is élvezzük.

A közönség elragadtatással hallgatta s melegen ünnepelte a nagy művésznőt, ainek holnapi és holnaputáni fellépéseit a Vasgyárosban és Romeo és Juliában nagy érdeklődéssel várjuk.

A mieink közül Turányi, Hunyady, Tóth Elek, Tóthné, Sik igyekeztek több-kevesebb sikerrel méltó keretet adni a ragyogó alakításához.

Leányvásár, vasárnap délután. Holnap, vasárnap délután a szezon legbrilliansabb sikerű operettje, a Leányvásár, délután félhely-

árak mellett kerül színpadra. Különös érdekességet ad a délutáni előadásnak, hogy ez alkalommal Luzyt, Károlyi Leona szerepét, Horváth Mici először fogja eljátszani. Horváth Mici behatóan és szorgalmasan készült szerepére: valószínű, hogy próbálkozása meleg sikerrel fog járni.

S P O R T.

Négy mérkőzés egy délután. Dus és érdemes programot állított egybe a NAC vezetősége a holnapi vasárnapi délutánra, melynek a fővárosi bankcsapat szereplésén kívül még más szenzációs részlete is lesz. A programot délután fél 3 órakor a NAC ifjúi csapatainak a NAC csapatával való mérkőzése vezetibe. Utána a BVC és Törekvés csapatai mérkőznek, majd a Magántisztviselők csapatainak bemutatkozása következik a NAC fehér csapatával lefolytatandó match keretében. Végül következik a NAC I. csapatának mérkőzése a budapesti Magyar Bank és Kereskedelmi Rt. tisztviselőinek football csapatával.

Vasárnapi tennisz szünet. Holnap, vasárnap délután a Rhédey kerti Sporttérén a tennisz-játék szünetelni fog pályarendezés miatt. Kéretnek a pályabérlők, hogy ezt tudomásul venni sziveskedjenek.

TANÜGY.

Évzáró ünnepély a községi polgári leányiskolában. A nagyváradai községi polgári leányiskolában ma, szombaton szép évzáró ünnepély lesz, a következő műsorral: 1. Himnusz. 2. Megnyitó. Tartja az igazgató. 3. Ki a szabadba. Lehár Józseftől. Szavalja Horváth Irén. IV. oszt. t. 4. Nyári dal. Frank E-től két szólamban éneklők: Barta Anna, Moritz Anna, Szöllösy Jolán, Szabó Vilma, Bogdán Kornél, Bock Erzs, Eszenyi Margit, Schönbberger Emmi, Rimánóczy Rózsi, Rajz Margit, Wittenberger Erzs, Gróf Gizella, Gróf Magda, Klein Erzs. Zongorán kíséri Patkó Sirolda. 5. Pacsirtaszó. Lampert Gézától. Szavalja Rácz Erzsébet IV. oszt. t. 6. Bucus beszéd. Tartja Darvas Rózsi IV. oszt. t. 7. Jutalmak kiosztása. 8. Szózat.

NYILTTÉR.

BENEDEK TESTVÉREK

„Mosóleány“ fűszer-nagykereskedése, Nagyvárad (Zöldfa-utca 8.)

ajánlja a **„BENEDEK“-SZAPPANT** darabja 30 fillér,

amely száraz állapotban ruhamosásra kiválóan alkalmas. Legolcsóbb fűszerek és friss nápolyi ízfélékek torrása. Mexikói kávéhozatal. —

Pörkölt kávé árak:

4 féle zamatu 1/4 kg. K 1.—
8-fele „ 1/4 kg. K 1.10
12 féle „ Benedek-keverék 1/4 kg. K 1.25

Megjegyzendő, hogy 1 kg. pörkölt kávé 1 kg. 25 deka nyers kávénak felel meg.

IRODALOM.

Dráma az Océanon címmel egy könnyű modorban tartott fantasztikus szongora ábrándot írt a jónévű zeneszerző Hetényi Heideberg Albert a borzalmas „Titanic“ katasztrófa emlékére. A jellegzetes zenében betétképpen van beillesztve Fejes István „Közelebb hozzád Istenem, közelebb, közelebb“ megható verseire írt hírneves chorál, melyet a súlydó „Titanic“ hősiesség magatartású zenekara az utolsó percekig játszott. A díszes címlapu zenemű ára 2 korona és Klökner Ede budapesti zeneműkiadó kiadványa.

TÁVIRATOK.

Minisztertanács.

Budapest, június 14.

(Saj. tud.) Ma minisztertanács volt, melyen Lukács miniszterelnök elnökölt. A tanácskozásra a főrendiház holnapi napirendjével foglalkoztak, majd a Ház elnapolásában állapodtak meg.

Elnapolják a Házat.

Budapest, június 14.

(Saj. tud.) A megyei tisztviselők fizetésrendezésének letárgyalása után még egy ülést tart a képviselőház és pedig pénteken, amikor a főrendiház üzenetét veszik át. Azután elnapolja magát a Ház egészen szeptember végéig.

A kormány tervel.

Budapest, június 14.

(Saj. tud.) A képviselőház kedd délelőtt 10 órakor tartandó ülésén berekesztik a mostani ülészakot és nyomban megnyitják az új szakot. Ezen a napon még megejtik a választásokat is. Az esetben, ha az ellenzék kitiltott tagjai megjelennek a Házban, ezek eltávolítása időt venne igénybe. Ugy a tárgyalás alá veendő ujoncjavaslatra csak kedd délután kerülne a sor. A javaslatokat Tisza letárgyalatja és megszavaztatja. Szerdán a bizottsági jelentések kerülnek napirendre.

A vármegyei tisztviselők fizetésrendezése.

Budapest, június 14.

(Saj. tud.) A kormánynak az a szándéka, hogy a megyei tisztviselők fizetésrendezését még a jövő héten le fogja tárgyalatni. E végből a belügyminisztériumban holnap anket lesz.

Olasz hajók török kikötőkben.

Konstantinápoly, jun. 14.

Ma reggel két torpedónaszád valószínűleg olaszok, befutottak a dirosi kikötőbe és Nadjtoszig jutottak. Egy másik torpedónaszád az öböl bejáratánál jelent meg Szamotrake és a part között. Mig az első kettő lassan távozott, a harmadik a helyszínén van.

REGÉNYCSARNOK.

GYÖNGYVIRÁG.

IRTA CSERES ANDOR. 7

Bürgözdí kézből maradt, annak a két karját hátra facsarta az a nagy erő, úgy hogy amikor menekülni akart, épen szembe fordult támadójával, hatalmas, izmas testalkatú férfi volt az, aki megfogta.

A férfi nagyot rántott a legényen szután kézen fogva kivitte a csárdából és kidobta az ajón az éjszakába. Bürgözdí úgy elmenekült, hogy azóta sem halották hírét sem Szakácsiban sem a vidéken.

A két másik legényvel is így bánt a védő, egyenként dobta ki őket, még a fegyvereit is utánuk hányta, azután visszatért a szobába és bemutatkozott az asszonykának:

— Hidvégi Kelemen borsodi földbirtokos vagyok, erre vitt az utam, a nagy lármára tértem be, a kocsim mindjárt itt lesz, magamnak valami enni való, lovaimnak zab, széna kell, mindent fizetek.

Hidvégi korára nézve huszonnyolc harminc éves lehetett. Az erejét már megmutatta, most a csendes, nyugodt voltát mutatta be az asszonykának.

Az asszony, aki rémületben előbb a halálát várta, a férfira emelte szemét. Két kékszem tekintet reá, biztatón, még ajkain a szőke bajusz mögül mosoly intett az asszonykának.

Horovitz magához tért. Mikor meglátta a férfit, odafutott a szekrényhez, amelyben pénzt tartotta, élébe állott, szembe fordulva a férfival, két karját kitérve szoritotta a szekrényhez és lihegve sikoltotta:

— Nem adom a pénzem! enyém az, én szereztem!

Léni oda mezt hozzá, megsimogatta a fejét, halkán mondotta:

— A megmentőnk az Jekel!

— Mit mentett meg! kit mentett meg! kiáltozta összevissza, engem nem mentett meg, te meg már úgy is el vagy vesztve.

Hidvégi azt hitte, hogy Horovitz fejét megzavarták a betörők, az életveszedelem, még nyugtatónak szólott:

— Kidobtam őket, mitc. semmi baj!

— De van azokkal egyetértett az ur! — igen, azért dobta ki, hogy rá ne valljanak. Az akasztófára kellett volna vinni őket, nem kidobni. Ezek az emberek máskor is rám törnek.

A férfi neheztelve mondotta:

— Az ur nem látott semmit, a felesége tudja, mi történt.

— Már hogy én nem láttam? — láttam,

egy embert a t, amit az ur tett csak úgy tette, hogy egyetértett velök. Azok menekültek, hogy maga rabolhasson. Feladom az urát, feljelentem, majd telegen a törvény előtt. Menjen innen az ur!

Az asszonyka ennyi méltatlankodásra indulatosan tört ki.

— Horovitz te nagy buta vagy! — ez az ur, Hidvégi ur, megszabadít bennünket a rablótól, akik szurtak vágta, gyilkoltak és te elkergeted. En is megyek viszem a gyereket is!

Horovitz siránkozva szól:

— Ne menj Lénikám, mi lesz velem, ha elmegy? — Engem kidob a Szakácsi nagyságos ur, tönkre megyek, megsemmisülök.

— Akkor köszönd meg, hogy megszabadított.

Jekel oda fordult a férfihoz:

— Bocssáson meg Hidvégi ur, az imént bolondokat beszéltem. Megzavarta a fejem a rettenetes veszedelem. Minden lesz, amit tetszik parancsolni.

A férfi a helyre állított asztal mellé ült az ivóban. Az asszony egy üveg bort tett elébe, kilátott a konyhára, tüzet rakott és sertés pecsényét sült vendége számára.

A Hidvégi kocsi csakhamar befordult, Horovitz zabot, szénát adott amennyi kellett, a kocsinak bort hozott és ellátta a vendégeket mindennel, amit csak adhatott.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Gabona üzlet.

Budapesten

A gabonatözsden tegnap szilárd volt az irányzat.

Határidők sárlata:

Májusi buza	— — — —	11.57
Októberi buza	— — — —	11.85
Októberi rozs	— — — —	9.60
Októberi zab	— — — —	9.22
Májusi tengeri	— — — —	8.95
Júliusi tengeri	— — — —	8.83

Budapesti értéktözsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradi fiókjának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	— —	834.75
Osztrák hitelrészvény	— —	639.25
Jelzálogbank	— —	467.75
Leszámitoló és pénzváltó	— —	544 —
Városi vasut	— —	416.50
Közuti vasut	— —	76 —
Osztrák államvasut részvény	— —	732.50
Salgótarjáni kőszén	— —	768 —

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Sarkady és Szánthó

TORONYÓRA GYÁRA

Nagyvárad, Damjanits-utca 30.

Ajánlja 1 héttel egyszer felhuzandó és 1 napban egyszer felhuzandó toronyóráit „szegecs” és „szabadlengésű” járattal, réz kerekkel. Olcsó árak.

TÖBBÉVI JÓTÁLLÁS.

Villanyerő berendezés.

Arjegyzék kívánatra. Saját ház.

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban.

Kovács Zsigmond

műasztalos géperőre berendezett ipartelepe

Szacsвай-utca 70. sz.

Telefon 10-87.

Fürdői menetrend.

NAGYVÁRAD—PÜSPÖKFÜRDŐ.

	reggel	d. e.	d. u.	d. u.	este
Nagyvárad ind.	7 49	9 50	2 19	4 39	8 10
V.-Véence >	7 59	10 00	2 29	4 49	8 20
Rontó >	8 16	10 16	2 46	5 06	8 44
Püspökfürdő érk.	8 21	10 21	2 51	5 11	8 49

PÜSPÖKFÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

Püspökfürdő ind.	8 59	10 59	3 29	7 11	9 29
Rontó >	9 04	11 04	3 34	7 16	9 34
V.-Véence >	9 17	11 19	3 47	7 31	9 47
Nagyvárad érk.	9 27	11 29	3 57	7 41	9 57

NAGYVÁRAD—FÉLIX-FÜRDŐ.

	d. e.	d. e.	d. e.	d. u.	este
Nagyvárad ind.	8 00	10 01	2 30	4 50	8 31
V.-Véence >	8 10	10 10	2 40	5 00	8 41
Rontó >	8 26	10 26	2 56	5 16	8 56
Félix-fürdő érk.	8 33	10 33	3 03	5 23	9 03

FÉLIX-FÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

Félix-fürdő ind.	8 40	10 39	3 10	6 50	9 10
Rontó >	8 47	10 46	3 17	7 08	9 17
V.-Véence >	9 00	10 59	3 30	7 20	9 30
Nagyvárad érk.	9 10	11 09	3 40	7 30	9 40

* Csak bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.

Ungváry és Tokai

Bankbizományi birtokvásárlási, eladási és erdő becslési irodája

RÁKÓCZI-UT 10. SZAM.

Helybeli és vidéki telefonszám 725.

2—3 közepiskolát végzett fiu

nyomdász tanulónak

felvétetik

Szent László-nyomda

R.-T.-nál.

Egy amerikai rendszerű, orgonahangú
HARMONIUM

keveset használt, igen olcsón eladó. Bővebbet WÄGNER a „Hangszer Király”-nál országsszerte elismert legolcsóbb hangszeráruházában, Budapest, József-körút 15. (Gyorsjavító műhely.) Hangszerekről fényképes árjegyzéket ingyen küld. Kézi harmoniumokban óriási raktár. Ne vásároljunk részletre!!

VARJU FERENC
műbútor asztalos
DAMJANICS-UTCZA 5 SZ.

Készít minden néven nevezendő modern butorokat stb. — Elvállal javításokat jutányos árban.

A Biharmegyei Gazdák Áru és Hitelintézete Rt.

Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrányi-ház.

Befizetett alaptőke: 1.000.000 korona

Elfogad takarékbetéteket, ha azok állandók 5%-os kamatoztatásra, továbbá folyószámlai betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti.

Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámitol váltókat a legelőnyösebb kamattal mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik mindenféle bankszerű beszedésekkel (incassó) olcsó díj mellett.

Előleget nyújt értékpapírokra, terményekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyósít házakra és földbirtokokra.

Kereskedelmi végzett szépírásu gyakornok azonnali belépésre kerestetik. Cím a kiadóhivatalban.

Kátránypapír:

21 ki'ós tekercs	K	2:20
29 >		3:50
35 >		4:00
40 >		5:50
55 >		7:00
34 > elszigetelő		4:50

Kondor Dezső

Nagyvárad, Nagypiac-tér 1. Telefon 969.

Szalonna, prima, pörkölt, nehéz áru legjutányosabban kapható. Mindennemű termények vétele és eladása.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár Részv.-társ. áruosztály.

Teleky-utca 3-ik szám, Telefon 172.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Értesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyelotes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világi-tási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

l á m p á k

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerelő telefonja 55. sz.

JÉGSZEKRÉNYEK, FAGYLALT-GÉPEK, PERMETEZŐK

legnagyobb választékban

TARSOLY és RISZTÓ

különlegességek vaskereskedésében

Telefon 390.

Nagyvárad, Rákóczi-ut.

Telefon 390.

ALAPITTATOTT 1845.

Saját kőfaragó-telep: Kórház-utca 4. szám.
és Rákóczi-ut 23. sz.

LÉVAI MÁRTON

R. T.

Magyarország legnagyobb

SIRKŐ-

RAKTÁRA

Nagyvárad, Fő-utca 20. sz. Saját ház.

A vaskóhi márványbányák SIRKŐ-
gyártmányainak egyedüli elárúsítója.

ALAPITTATOTT 1845.